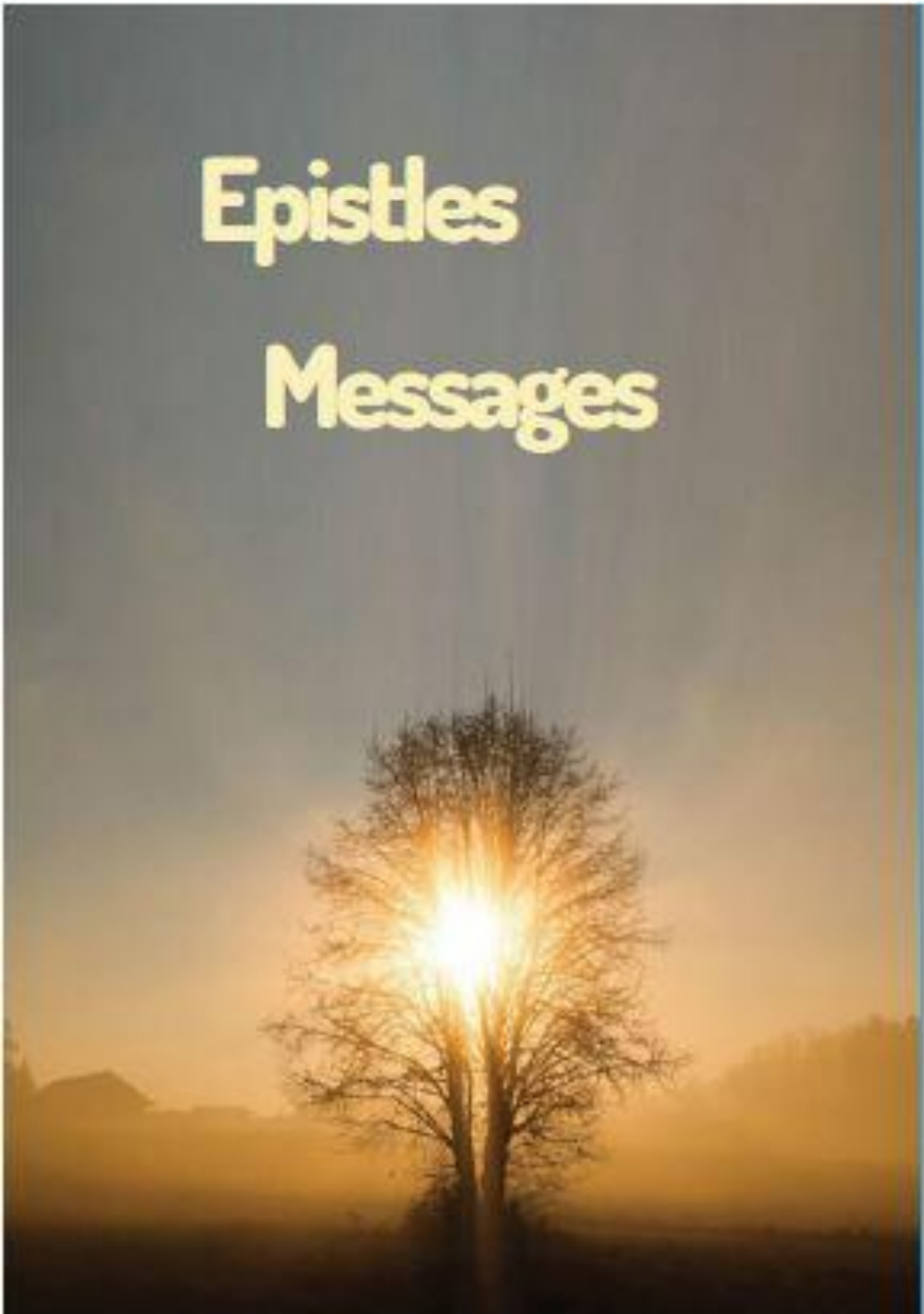

Epistles

Messages

Randolf Dun

Oboke ma wuok e barupe

Chakruok kowuok e Buk mar Tich Joote

Oganda Rumi ne nigi dini ariyo ma ne otelo ahinya kapok Kristo omiyo misango mar ng'uono.

Dinde mar Jo-Yahudi,

Jo-Yahudi ne lamo Nyasaye mangima ma nigi chike ma nyaka giluw kod gik ma nyaka gitim. Ka ne giluw chike mag Nyasayegi kendo timo gik moko, ne giyudo weche mag ng'uono kod warruok e kinde mabiro.

Jo-Yahudi,

Nyiseche mag Jo-Pagan ne gin nyiseche ma ne oloso kata ma ne oloso gi dhano, ne ok ginyal wuoyo omiyo ne onge chike. Timbegi mag lamo ne keto pachgi kuom pong'o gombo mag ringruok. Ne iloso hekalu ma ne nigi mon ma ne timo mahundu ma chwo kod ma mon. Ruoth Domitian nomiyore nying' mar "Nyasaye mar Piny" ka osiem ni onego omiye duong' nikech kwedo ma kamano ne omiyo ji otimnegi masira.

Buku mar Tich Joote chakore gi ng'ado mar Kristo kendo e polo mondo obed gi "Wuoro". Bang' ndalo piero abich e Pentekost Kristo nobolo Roho mare kuom ji duto ok mana kuom Jo-Yahudi kende. Nikech ne en Pentekost ne nitie Jo-Yahudi e Yerusalem, ma ne owuok e pinje duto mag piny Rumi. Jopuonjre ne ni kanyachiel e Yerusalem kaka Yesu ne opuonjgi. "Mapiyo, dwol moro machalo gi yamo mapek ma ng'ich, nowuok e polo, kendo ne opong'o ot duto ma ne gibet'e." Ka ne giwinjo dwol maduong'no, Jo-Yahudi ne gidhi piyo piyo kama jopuonjre ne nitie. (Tich Joote 2:2)

"Petro ka ochung' gi jopuonjre apar gi achiel, noting'o dwolne malo kendo nowuoyo kodgi niya, 'Jo-Yuda kod jodak duto ma odak e Yerusalem, ung'e wachni, kendo uwinjo weche ma awacho. mar Ruoth biro yudo warruok.'" (Tich Joote 2:14-17).

"Jo-Israel, winjre wechegi: Yesu ma ja Nazaret, ng'at ma Nyasaye nonyisou gi tije madongo kod hono kod ranyisi ma Nyasaye notimo kokalo kuome e kindu, kaka un uwegi ung'eyo— Yesu ni, ne omiye kaluwore gi chenro motelo kendo ma ne ong'eyo motelo mar Nyasaye, nikech ne ogoye kendo onege gi lwete mag dhano ma ok luwo chike. nyalo bedo ni omake gi gino." (Tich Joote 2:22-24)

Daudi "ka ne oneno wachno chon, nowuoyo kuom chier mar Kristo, ni ne ok oweye e liel, kendo ni ringrene ne ok oneno toke. (Tich Joote 2:31-33)

Omiyo, we jo Israel duto ong'e adier ni Nyasaye osemye obed Ruoth kendo Kristo, Yesu ma ne ugoyo e musalaba. To ka ne giwinjo wachno, chunyi ne owang', kendo ne gipenjo Petro kod joote mamoko ni, "Owete, wabiro timo ang'o?" To Petro nowachonegi ni, "Lok chunyu kendo

ng'ato ka ng'ato kuomu ubatisi e nying Yesu Kristo mondo owene richou, kendo ubiro yudo mich mar Roho Maler." (Tich Joote 2:36-39)

Wach mantie e ranyisi mar lok chunyi kendo ibatisi owuok e wach mar dho Grik kai" wach motudo. Otudo lok chunyi kod batiso kaachiel. Wach machielo mar dho Grik de de bende lokore ni "kendo" pogo weche ariyo kar ketogi kanyachiel.

"Wach Nyasaye ne dhi nyime medore, kendo kwan mar jopuonjre ne medore ahinya e Yerusalem, kendo jodolo mang'eny ne winjo yie, kendo Stefano, ma ne opong' gi ng'uono kod teko, ne timo hono kod ranyisi madongo e kind oganda." Jomoko "ne ogolo paro gi Stefano, to ne ok ginyal geng'o riekoo kod Roho ma ne owuoyogo." Omiyo, ne gikelo "joneno mag miriambo ma ne wacho ni "Ng'atni ok weyo wacho weche ma ketho kama malerni kod chik." (Tich Joote 6:7-10, 13)

Stefano nonyiso jotelo mag Jo-Yahudi ma ne ochokore weche machon kod weche ma ne ondiki e wi Kristo kuom Jo-Yahudi. Ne openjo ni, "En ng'ano kuom jonabi ma wuon-gi ne ok omiye masira? Kendo Saulo, ma bang'e ne ong'ere kaka Paulo, ne oyie mondo onege. (Tich Joote 7:52-55)

Nikech luoro mar wito tekogi kod rang'inygi, jotelo mag dini chako ketho Jokristo mapiyo.

"E odiechieng'no, masira maduong' ne ochung' ne kanisa ma ne ni Yerusalem, kendo gin duto ne gipogore e pinje mag Juda kod Samaria, Filipino nodhi piny e taon mar Samaria, kendo nolando negi wach mar Kristo."

"To Saulo, ma pod ne ng'ado bura kendo nek jopuonjre Ruoth, nodhi nyime gi wuodhe, ka ochopo machiegni gi Damasko, kendo apoya nono ler mowuok e polo ne orieny e alworane, kendo ka olwar piny, nowinjo dwol moro ka wachone ni, 'Saulo, Saulo, ang'o momiyo itimona marach?' Ne openjo ni, 'In ng'a, Ruoth?' Ne owachona niya, 'An Yesu, ma itimone marach, to chung', idonji e taon, kendo ibiro nyisi gima onego itim.'" (Tich Joote 9:1, 3-7).

Ruoth nowacho ne Anania niya, "Dhi, nikech en ng'at ma aseyiero mondo oting' nyinga e nyim Jo-Yahudi kod ruodhi kod nyithind Israel, nikech abiro nyise kaka onego oyud masira mang'eny nikech nyinga." Omiyo, Anania nowuok kendo nodonjo e ot, kendo noketo lwete kuome, kowacho ni, 'Owadwa Saulo, Ruoth Yesu ma ne oneno iri e yo ma ne ibirogo, oseora mondo ine kendo ipong' gi Roho Maler.' To mapiyo gimoro machalo gi ng'injo ne olwar e wang'e, kendo ne ochako neno kendo bang' chamo chiamo moko, ne oyudo teko kendo kuom ndalo moko, ne olando wach mar Yesu e udi mag lamo, kowacho ni, "Nyasaye)

"Barnaba nodhi Tarso mondo omany Saulo, kendo ka ne oyudo, notere Antiokia, kendo ne giromo gi kanisa kuom higa achiel, kendo ne gipuonjo ji mang'eny ahinya." Ka ne "gilamo Ruoth Nyasaye kendo giweyo chiamo, Roho Maler nowacho niya, 'Ket Barnaba gi Saulo mondo gitim tich ma aseluongigo.'" (Tich Joote 11:25-26 ... 13:2)

Paulo nochako wuotho e mier duto mag Asia Matin ka olando wach mar Kristo. Ne ondiko barupe ne Jokristo ma ne ni e bombe moko ma kamago, ka ojiwgi mondo gibed jo adier kendo gibed gi ngima makare.

E bug Jo-Rumi, ne oyango ni Yesu en Wuod Nyasaye kuom chier mare.

Injili en ngima, misango mar ng'uono mar weche mag weche mag richo, liel, chier, kod dhi e polo mar Yesu ma ja Nazaret. Injili ni en teko mar Nyasaye mar warruok.

Joma kare dak kuom yie to ngima mar joma ok luor Nyasaye kelo mirima mar Nyasaye.

Teko mar Nyasaye ma nyaka chieng' inyalo fweny kuom kaka gik ma nochueyo gin mapek.

Joma ok luor Nyasaye e parogi ma ongee tich, kawo kar Nyasaye ma ok tho gi tipo ma dhano noloso kod ma ji loso gi miriambo.

Joma ok kare gin joma richo, ma nigi chuny marach, ma nigi chuny mar ng'anjo, kendo ma nigi ich wang' kendo giyie gi joma timo timbe ma ok rwako Nyasaye.

Ngima mar Jakristo nyaka nyis Nyasaye ka ok kamano to wachne en wach ma nono.

Chik makare mar Nyasaye nyisore kuom timbe mag Jokristo ma ochung'ne yie kuom Kristo kendo ma owinjore gi Muolo mare.

Hera mar Nyasaye sani ni e Jokristo kokalo kuom Roho Maler ma ne omiyo jogo ma ne olosi, ma ne owar, kendo ma ne olosi winjruok kuom Remb Kristo.

“Omiyo, kaka richo ne odonjo e piny kokalo kuom ng'at achiel, kendo tho ne odonjo kokalo kuom richo, e yo ma kamano, tho nobiro ne dhano duto, nikech ji duto ne otimo richo.” (Jo-Rumi 5:12)

“To Ruoth Nyasaye nomiyo dhano chik ni, “In thuolo mar chamo olemb yien moro amora mantie e podho, to kik icham olemb yien mar ng'eyo ber kod marach, nikech ka ichame, ibiro tho.”(Chakruok 2:16-17)

To Ngima mosiko ne obedo ma yudore kokalo kuom chiwruok mar Kristo mar ng'uono kuom yie ma dhano nigo kendo winjo chike mage.

“Kata ok ung'eyo ni wan duto ma ne wabatiso e Kristo Yesu, ne wabatiso e thone? Omiyo, ne oyike kanyakla kode kuom batiso e thone, mondo mana kaka Kristo nochier kowuok kuom joma otho kokalo kuom duong' mar Wuoro, wan bende wabed gi ngima manyien.” (6:3-4)

Ngima mar richo mar Jakristo machon notho kendo ne oyike e remb Kristo kokalo kuom batiso. Gik ma ne giyiego chon e din, kod timbegi, ok onego obed e ngimagi manyien mar roho e Kristo. Ogandano nyalo kethore kuom donjo e winjruok gi Satin kokalo kuom timbe mag richo ma kelo tho mar roho mak mana ka ng'ato owene kuom manyo ng'uono kendo dok ir Kristo. Mano chalo mana gi singruok mar kenya ma kethore nikech ng'ato ok luwo singruok mar kenya. Ka ng'ato ok ochung' motegno e winjruok gi Nyasaye kata jaoda kata jaoda, mano en tim mar terruok.

Chik kata “chik” ma ne Nyasaye omiye kokalo kuom Musa, ne oweyo bedoe bang’ ka Kristo ne ogoye e musalaba kendo nochier kendo e ngima. E kargi, Nyasaye noketo singruok manyien kendo maber moloyo kokalo kuom Wuode gi ji duto ma ne oketo yie, geno, kod winjogi kuom Kristo.

Nyasaye noketo Roho Maler e jogo ma ne ochiew kuom batisogi e remb Kristo, kendo kinde ka kinde ochung’ne chuny kod paro mar ng’at ma iye kaka owuoyo gi Nyasaye.

Dwaro mar Nyasaye biro chopo kuom jogo ma ohero kendo ma dongo kuom luwo tipo mare.

Nyasaye oyiene ji ma nigi kido mopogore opogore, mabeyo kata ma okbeyo, mondo obi e loch mondo ochop dwaro mare kendo onyis teko mare.

Joma oyie Kristo kaka Nyasaye e ringruok mar dhano mar Yesu ma ja Nazaret ma Nyasaye nochiero kowuok e bur biro yudo warruok ka yie margi okelo tim mar winjo wach.

Injili en luong mar Nyasaye mar winjo wach ne jogo ma oyawo chunyi.

Nyasaye winjo marach ni moko kuom ogandane bedo gi paro mopogore kendo gipodho, to ginyalo duokre ka gidwogo ire ka gidwaro ng’uono, ka ok kamano, gibiro lal nyaka chieng’.

Chiwruok mangima ma Jakristo chiwo en ngima ma ok owinjore gi ngima mar piny kata ka otemo.

Kanisa ma Kristo nogero chalo gi ringruok mar dhano nikech gin ariyogi gin gi fuoni mang’eny ma duto tiyo kanyachiel to gitimo tije mopogore opogore. Moko kuom tije mag ji e Kanisa mare gin:

- Ochiwo wach mare mar weche mag weche
- Opuonjo kaka onego odagi ngima makare .
- Jiwo bedo gi yie
- Chiwo dwaro mag joma ni e chal mar chandruok
- Telo kendo puonjo jomoko mondo gibed jomadongo kendo gibed kaka Nyasaye .
- Nyiso ng’uono e hera

Jokristo onego:

- Ibed gi kuwe.
- Wek bedo gi ywak.
- Ok en ng’anjo, ng’anjo kod lweny.
- Ok onego odagi loch.
- Chulo ting’ e kinde mowinjore.
- Ok onego ing’ad bura kuom kaka owadwa loko ndiko ma ok owinjore gi ng’eyo mari. Kata kamano, somo kode.
- Owinjore iwe jogo ma puonjgi mar puonj moko en mana puonj ma nyalo bedo makare kendo ma wacho ni ng’eyogi nyaka oyiego gi Jakristo ka Jakristo kuonde duto kendo e kinde duto.

Buku maluwo en Jokorintho mokwongo.

Pogruok e kanyakla ma kamago kelore nikech Jokristo luwo ng'ato achiel kata puonj mare. Omiyo, ringruok mar Kristo ok en ringruok mar Jokristo ma tiyo e achiel. Luwo japuonj kata jalendo ok mi Nyasaye kata Kristo duong'.

Kuom jogo ma ni e kanisa mar Kristo, Kristo en teko kod riekō mar Nyasaye. Ok gin ji mang'eny ma oyie Kristo ma nigi mwandu kendo ma nigi teko. Ginyalo bedo ni onge mwandu kod somo mag pinyini, to gin jomanigi mwandu e yie.

Injili mar Kristo onego olandre e yo mayot kendo mayom, to ok gi ng'at ma loso gi weche ma malo.

Nyasaye noketo Roho e jogo ma ne ochier kuom liel mar batiso. Roho ni ong'eyo paro magi kendo owuoyo gi Nyasaye kinde ka kinde.

Pogruok kod ich wang' e kind ringruok mar kanisa ogeng'o dongruok. Ok ginyal winjo tiend yore ma nyiso kaka ginyalo dongo kendo bedo kaka Nyasaye.

Fundament mar injili oket mokuongo gi ng'ato. Bang'e, jomoko puonjo kendo loso "chuech manyien" mar Nyasaye kaka ginyalo dak e yo ma moro Nyasaye.

Jotich mag Kristo onego obed jo adier kuome. Ok onego ging'ad bura kuom chuny Jokristo wetegi.

Jopuonj ma Jokristo nyaka puonj jomoko kuom puonj mag Kristo kod joote.

Joma lando wach maber ok onego obed ting' kuom joma ipuonjo, kata ka tiyo e tich mar piny bedo gi dwaro.

Timbe mag Jakristo ma ok rwako Nyasaye ma ji ok oyiego ok onego oyiego kata matin. Tich moro amora ma kamano ka riwruok mar kanisa ok oketo pachne kuom wachno nyiso ni oyie. En ting'gi mar ng'ado bura kendo loso ng'atno. To, ka owadwano ok olokore, ok onego gibed kanyakla kode mondo gijiwe mondo olok chunye kendo odok ir Kristo.

Gik ma kelo ywak kod ng'anjo e kind Jokristo onego otimre gi riwruok mar kanisa, to ok e kot mar joma ok oyie.

En gimaber ka ng'ato owuondore gi owadgi molooyo ng'ado bura gi joma ok gin Jokristo, timo kamano kelo ywak kendo ketho luor mar Kristo.

Joma nigi timbe mag nindruok, joma nigi chuny mar ng'anjo, joma ketho singruok mar kenya kod joma timo gik maricho ok bi donjo e Polo.

Gik moko duto mabeyo kendo ma ji oyiego, nyalo bedo ni ok kony.

Okidwar ni timbe moko mag pinyini otelne ngimani.

Bedo gi ng'at ma ni e osiep to ok oriwre kanyachiel e keny en tim marach.

Ng'ato ang'ata kuom chwo kata mon ma okendo ok onego ogeng're mondo kik otim gombo mag ringruok – nindruok, hera, osiep, kod hera.

E kinde ma ji bedo gi parruok kata ma ji ng'adonegi bura, ber mondo kik gikendre, ma nyalo kelo parruok mang'eny.

Joma okendo ok onego opogore, to ka pogruok otimore, nyaka gidong' ka ok gikendore kata mondo gibed gi winjruok maber.

Okidwar ketho kend gi jaoda ma ok en Jakristo ka gidwaro kata ka gin gi gombo mar bedo jo adier e kend.

Ka ng'at ma ok okendo ok nyal geng'o gombo mag ringruok, ber mondo okendo moloyo bedo gi gombo mag nindruok kata bedo gi tim ma ok owinjore.

Jakristo ma chi liel, dichuo kata dhako, ok onego okend ng'at ma ok oyie.

Joma lando Injili onego ochul gi Jokristo mamoko kuom tich ma gitimo kaka jotich mag Kristo.

Ka Jo-Israel ne owuok e buo ma ne gin-go e piny Misri, ne gikalo e pi, kendo e bwo polo mar Nyasaye, ne gibedo nyithind Nyasaye e bwo singruok ma ne Nyasaye omiyogi kokalo kuom Musa. Bende ne gichamo chiemo mar Nyasaye kendo ne gimadho pi mare ka gidongo kaka nyithinde. Mae tiyo kaka ranyisi mar kaka ng'ato ka ng'ato idonjo, ma en batiso, e remb Kristo ka obedo Nyithind Nyasaye e bwo Singruok Manyien ma Kristo omiyo.

Tem timore e kindegi – “Omiyo ng'ato ang'ata ma paro ni ochung' motegno mondo oritre mondo kik olwar. Onge tem ma osechopo kuomu ma ok ng'ato nyalo yudo. Nyasaye en ng'at ma ja adier, kendo ok obiyi mondo utem ma okadho nyalou, to ka temno, obiro keto yo mar wuok, mondo ubed gi nyalo mar ng'ado bura.” (10:12-13)

Kinde duto, tem timo gik mabeyo ne jomoko moloyo gombo mari owuon. Par ni Yesu nowacho ni chik maduon' mar ariyo ne en “Her nyawadu kaka ihero in iwuon.” (Mat 22:39)

Joma rito ber mar roho mar jood Jokristo onego omi luor kuom gigo ma itimo , nikech gin gi ting' mar rito ber mari kod mar jomoko.

Dichuo kod mon luwore gi jowetegi kaka gichokore kanyachiel kaka achiel e kend.

Nitie puonj kod timbe ma nyalo bedoe e chokruok mar kanisa ma kelo pogruok. Mae kelo bedo gi winjruok kod winjruok ma ok owinjore.

Mkate ma ichamo e “Chiemb Ruoth” en mar paro ne Jokristo Yesu, ma ne omiyo ringrene ma ongee richo kaka chiwo achiel kende mar weche mag richo. Olemo mar yiend mzabibu ochung' ne remb misango mare mar ng'uono ma kelo weche mag ng'uono. Kuong'ruok e nyasi mar paro

mare ma ok oketo pach kuom ringre Kristo kod chiwruok mar rembe en tim ma ok oyiego – ma okawe e yo ma ok owinjore.

Ka Jokristo ochokore gi gino mar chiemo maromre, winjruok kod riwruok onego obede.

Roho miyo jokanyo mag ringruok mar Kristo tije mopogore opogore mondo otim. Omiyo, ok ogeno ni memba ka memba biro timo tich moro amora. Gik ma opogore opogore gi gin kaka:

- jiwo jomoko mondo obed jo adier, .
- puonjo kaka onego wabed gi ngima ma Nyasaye oyiego kendo ma mor, .
- lando Injili, kendo .
- konyo jokanyo duto mondo gibed jomadongo kokalo kuom puonjgi, ranyisigi, kod neno gik ma gitimo.

Ka onge hera, ng'at ma ja roho ok en gimoro. Ka kinde orumo geno bedo adier kendo yie weyo kaka gik moko duto nenore. To hera en gima Nyasaye nigo kendo ochung' nyaka chieng'.

Ka joma ni e Kristo ochokore kanyachiel, igeno ni ji duto biro bedo gi ng'iyoy. To jogo duto ma timo gik moko e kinde achiel kelo ng'anjo kendo joma ni oko nenogi kaka gik ma ng'ato ok ng'eyo kendo ma ok ni e pachgi. Mondo kik gibed gi ng'anjo, joma wuoyo achiel ka achiel onego owuo e yo maluwo, achiel achiel, gi gombo mar puonjo kendo jiwo ji. Onge kama owachie wach moro ma ng'at ma nigi lony e weche mag lendo oloso; kaka jalendo ma lendo e wi migao.

Mon mag ng'at ma wuoyo nyaka nyis luor kod luor kuom rito mondo gikwa ler e otgi ma onge ng'ato ma nyalo ng'eyo. "Kaka chik wacho ni" nyalo bedo ni ne en tim ma ne Jo-Yahudi luwo.

Injili en Kristo. chiwruok mar chulo richo, liel mare, chier mare, nenore, kod dhi e polo.

Adam kokalo kuom bedo ma ok winj wach, nokelo tho.

Kristo kokalo kuom winjo wach kelo ngima.

Jowete ng'ato nigi teko maduong' ahinya e timbegi, mabeyo kata ma okbeyo.

Kodhi mar ringruok nyaka tho kapok ngima manyien ochako. Mano bende en adier kuom kodhi mag roho. Nyaka bed ni nitie tho mar ngima mar richo, liel e remb Kristo, ma bende iluongo ni batiso, kapok ngima manyien mar roho nyalo chier gi Nyasaye.

Ringre joma otho e ringruok ibiro lokore obed ringre ma ok nyal kethore.

Ka ng'ato osingore mar chiwo kony mar omwom ne joma ochando, nyaka giket pesa oko kinde ka kinde kendo kik girit nyaka e dakika mogik.

E 2 Jo-Korinto Jokristo puonjore ni Nyasaye kweyo Nyithinde e masira ma owinjore omi ng'ato ogeno Nyasaye kar geno owuon.

Lamo kweyo kendo konyo jomoko loyo tem kod parruok.

Roho mar Nyasaye ne oketi e chuech manyien ma osechier kaka ranyisi mare. Rohono bedo e tudruok kinde duto gi Nyasaye.

Kuong'ruok mar riwruok, gi thoth ji, kuom owadwa ma timo richo gi chunye owuon nyalo bedo ni dwarore mondo okel loko chuny.

Ngima mangima mar chiwruok kawo kar gombo mag ng'ato owuon.

Chik machon ne okelo tho. Chik Manyien kelo ngima kod thuolo; kendo gikone ringruok ma olokore obed kaka Nyasaye.

Gik ma kelo mor e ngima gin "nyasaye" mag pinyni kendo giketo paro mar ng'at ma ok oyie.

Ng'ato en ringruok ma ng'ato dakgo kuom thuolo matin. Kabedo ma nyaka chieng' mar ringruok mar roho mar jogo ma ni e Kristo en "ot ma ok olosi gi lwedo." Paradiso sani ni e Polo kaka onyis kuom Paulo ma ne "oting'ore nyaka e Paradiso" kendo nowinjo "gik ma "ng'ato ok nyal wacho."

"Chuech manyien" wuok kuom tho mar richo, ng'ado e remb Kristo, kod chier mar ngima manyien, e yo ma kamano bedo jaote mar loso winjruok gi Nyasaye kokalo kuom Kristo. Ngima manyienni

- Ok onego obed achiel e riwruok gi joma ok oyie.
- Omor sama owadgi oloko chunye kendo odok ir Kristo.
- Chiwo ng'ato owuon ne Kristo kelo duoko mar timo gik mabeyo ne jomoko.
- Otioko singruokgo gi chunye owuon, ma ok owinjo marach kuom timo singruokno.
- Ong'eyo ni Nyasaye biro medo teko ma ng'ato timo mondo obed tim makare.
- En gi ritruok! Jomoko ma richo losore kaka owetegi to ok gipuongj Kristo.

Paradiso sani ni e Polo kaka onyis kuom Paulo ma ne "oting'ore nyaka e Paradiso" kendo nowinjo "gik ma "ng'ato ok nyal wacho."

Item ng'iyo yie mari kinde ka kinde mondo kik iwe.

Ka ng'ato oneno barua ma ne ondiki ne Jo-Galatia, nenore ni ne ondik ne Jokristo ma ne ng'ado bura kata ma ne omako timbegi mag din ma Jo-Yahudi. Moko kuomgi ne dwaro ni Jokristo ma ok gin Joyahudi bende oyie gi puonj mar Singruok Machon mar ng'ado lier ma ne dwarore kuom joma oselokore e Jo-Yahudi.

"Ja-Yahudi ma kare" en Ja-Yahudi ma oselokore e din ma Jo-Yahudi. Ochung' motegno e puonj kod chike duto mag din mar Jo-Yahudi kendo okawe kaka ng'at ma owinjore chuth e kind oganda

Jo-Yahudi. Ng'at ma olokore e Jo-Yahudi itimo lier kaka ng'at maduong', ka en ng'at ma dichuo, kendo ikete e pi moro amora ma ng'ato ochoko mondo otim lokore e yor chik.

Jokristo ma kawuono nigi kitgi giwegi kuom dwokogi mag ndiko, bang'e gikwayo jomoko mondo oluwgi mondo obed e winjruok kodgi kod Kristo. Kinde mang'eny, timbegi wuok kuom puonjgi machon mag dini. Kuom mano, en ting' mar Jakristo ka Jakristo mondo otim nonro kuom wach Kristo, ong'e gik ma Nyasaye dwaro, kae to owinjo wach kokalo kuom yie kod geno. Ka dhano dwaro luwo, kendo winjo, ne puonj mage, opogo Ringruok mar Kristo – Kanisa mare.

Ng'uono mar richo en Kristo, mich mar Nyasaye mar Muolo. Mich nyalo yie kata kwedo to ok yud.

Oda mar Singruok Manyien en yie Kristo kaka misango mar ng'ato kendo dak kaluwore gi ngimane kod puonjne kokalo kuom yie kuome kod winjo chike mage. “Nimar ji duto ma geno kuom tije mag chik gin e bwo kuong'ruok” nikech ng'ato ok nyal luwo Chike duto mag Singruok Machon e yo makare chuth. To “Kristo nogonyowa kuom kuong'ruok mar chik kuom bedo kuong'ruok kuomwa” “ mondo wayudi Roho ma ne osingo kuom yie.” Chik “ne omed nikech richo nyaka chop kama nyathi ma Yesu, ma ne omiye sing'o, obiro.”

Chik machon ma ne iluongo ni Ndiko noketo gik moko duto e bwo richo mondo singruok kuom yie kuom Yesu Kristo omi jogo ma oyie. Koro kapok yie obiro, ne otwegi e bwo chik, ne otwegi nyaka yie mabiro biro fwenyre. Omiyo chik ne en jarit marwa nyaka Kristo obiro, mondo wabed jo adier kuom yie. To sani nikech yie osechopo, ok wan kendo e bwo ng'at ma ritowa, nikech un duto un nyithind Nyasaye kuom Kristo Yesu, kuom yie. Nikech un duto ma ne obatiso e Kristo, userwako Kristo. Onge Ja-Yahudi kata Ja-Grik, onge jatich kata ng'at ma thuolo, onge dichuo kata dhako, nikech un duto un achiel kuom Kristo Yesu. To ka un mag Kristo, to un nyithind Ibrahim, jo-loch kaluwore gi singruok.” Mich mar Kristo mar weyo ne ji kethogi kod warruok ok ogeng' gi piny ma giwuokye, dhoot ma giwuokye, kata kit dhako kata chwo.

“To sani ka useng'eyo Nyasaye, kata ka Nyasaye ong'eyou, ere kaka unyalo dok kendo e chike madongo mag piny ma nigi teko kendo ma ongee tich, ma udwaro bedo misumbne kendo?”

“Mondo wabed thuolo, Kristo osegonyowa; omiyo, chung' motegno, kendo kik ubed gi ng'uono kendo mar bedo misumbni. Ne ane: An Paulo, awachonu ni ka uyie ng'ado lier (yie geno Musa – injili machielo), Kristo ok bi bedo gi konyruok moro amora kuomu. chike) ni en gi ting' mar luwo chik duto, un jogo ma ne dhi bedo jo adier kuom chik, useweyo ng'uono.” (Jo-Galatia 5:1-4)

Kaka “wuowi” Nyasaye, kik uluw gombo mag ringruok nikech jogo ma timo gik ma kamago ok bi yudo pok mar pinyruodh Nyasaye. Dwaro ma kamago oriwo .

tim ma ok owinjore mag nindruok
chilo
gombo mar ringruok
lamo tipo ma ok ler
timo miriambo
sigu

lweny
ich wang'
mirima mapek
piem
pogruok
pogo
siga
mero
orji

To kaka “wuowi mag Nyasaye”, kokalo kuom yie kod winjo wach, dak e ngima ma kelo olembe mag Roho: ma gin:

Hera
mor
kwe
terruok mos
ng'uono
ber
bedo motegno
muolo
geng'ruok

Joma ni e Kristo onego odwoko Jakristo wetegi ma omako e richo e yo mayom .

Joma ne opuonj kendo oyie gi Nyasaye nigi ting' mar rito dwaro mag jolendo mag Injili.

Ngima ma idakgo en kodhi ma ipidho. Omiyo, kodhi mar gombo mar ringruok biro ng'ado ng'anjo. To kodhi mar roho ng'ado ngima mosiko.

Jo-Efeso chako gi wach ma nyiso kaka Nyasaye chalo, tipo mare, kod chal mare gi nyalo mar yiero. Ng'eyo ni gikone gik ma nochueyo ne dhi yiero gombogi moloyo chike mage. Ne oseng'ado chon, kendo ne oloso chenro motelo, yo ma ne dhi dwokogi winjruok kode.

Nyasaye, e kido mar dhano Yesu ma ja Nazaret, ne dhi bedo misango mar ng'uono kaka mich mar weche mag wecho. Bang'e Ja-Yahudi kata Ja-Jentail moro amora ma ne oyiero rwako michni kuom geno kendo winjo Kristo, ne okete e Kanisa mare, ma en ringre. En kuome ma ng'ato yudoe richo, ng'iewo, kendo loso winjruok.

Joma ni e KRISTO nigi:

Warruok
Riwruok
Pok ma ng'ato omiye

Geno

Yore mag yudo Roho mar Nyasaye

Kama dak gi Nyasaye

Ngima mosiko

Jogo ma osewargi onego obed e achiel, ka gitemo matek mondo gibed jomadongo e kido mar Nyasaye kendo machalo gi Nyasaye .

Mamuol

Muol

Jatuo

Jang'uono

Hero

Wacho adier

Chiwo gi ng'ato ang'ata ma nigi dwaro Timo tich ma adier

Keto chien gombo ma riambo

Ok onego itim richo sama in gi mirima

Ok kuo

Weyo tim ma ok ler mag ndhiyo, mbaka ma ok ler kendo ma fuwo, tuke ma ok owinjore kendo ma ok owinjore

Ka Kristo nodhi e polo, ne omiyogi tije moko makende:

- a. Joote, jogo ma ne oneno gi wang'gi Kristo mochier - mondo oland Wach Maber ni Jawar kod mich mare mar wecho kod warruok nitie ne ji duto ma oyie mich mare.
- b. Jonabimondo omi fwenyruok mar Nyasaye ma ne oyudo kuom Roho Maler.
- c. Jolendomondo oland Wach Maber, ma en Kristo, ne joma oselal.
- d. Jopuoni kod Jopuoni– mondo orit, orit, opuoni, kendo otel owete nyaka e dongo kendo e achiel kuom Kristo, to ok paro .

Gik moko duto ma ni e iye gin mondo:

- a. Ne kaka gidak e ngimagi mar roho .
- b. Ochung' motegno ne gombo mag ringruok
- c. Ng'e dwaro mar Nyasaye
- d. Bed gi Roho mar Nyasaye – kido mare .
- e. Ne giketo dwaro mag owetegi malo moloyo gombo mag ng'ato ka ng'ato .

Mondo oritgi kuom teko mag mudho mag Satan, Jokristo nyaka riwre gi Nyasaye kod gik lweny mage ma gin:

- a. Adiera
- b. Bedo moikore mar injili
- c. Yie

- d. Wach Nyasaye
- e. Warruok
- f. Lamo

Ne omiyo grube moko mag Jokristo chike makende:

Mon– miyo chwo luor, miyo chwo luor, kendo timo gik ma moro Nyasaye .

Dichuo– chiwo dwaro mag chiege mag ringruok kod mag roho

Nyithindo- winj maber, winjo chik kata teko

Jotich, ng’at ma osechiwore chuth ne ng’at machielo, ti kaka ibiro tiyo ne Kristo, ok tiyo ne wang’, to timo dwaro mar Nyasaye gi chunyi duto.

Jokristo duto onego:

Tim tije ma dwarore kuom ringruok mar Kristo

Luor puonj mar Kristo kod joote .

Tim tije mabeyo ma moro Nyasaye .

Lando e yore mopogore opogore Kristo mosechier kod wachne .

Jokristo gin jowetegi mag injili. E wachni, Paulo kod Jo-Filipi. Jokristo duto kuonde duto onego ojiw jolendo kendo omigi gik ma gidwaro e ringruok ka gilando wach maber. Limogi kama gitiyoe en yo maber ahinya mar jiwogi kendo en yo maber mar nyiso hera kod paro ma kanyakla nigo kuom jatich ma osechiwore ma yudo pek mang’eny sama olando Kristo.

Paulo, kaka jolendo mag kindegi onego otim, nooro erokamano, hera, kod paro mare ne Jo-Filipi. Ne ojiwogi mondo gibed gi ngima ma owinjore gi wach maber mar Kristo, mondo gibed gi rieko mang’eny mondo gifweny gimaler kendo maongee ketho, kendo mondo gidhi nyime gi ngima ma moro Nyasaye.

- Bed gi winjruok.
- Okidwar timo gimoro nikech gombo mar ng’ato owuon.
- Ne ane gima ber ne jomoko.
- Tim gik moko duto ma ok ung’ur kata ubed gi ywak.
- Many wach mar ngima matek.
- Tem matek mondo ichop gino ma idwaro mar Ngima Ma Nyaka Chieng’ gi Nyasaye.
- Neno kendo ng’iyo wasiki mag Kristo ma temo ywayo mondo idok e ngimani machon.
- Jotich mag Kristo ok onego gibed gi lweny, to onego gibed gi winjruok e ruoth.
- Okidwar bedo gi parruok kata bedo gi parruok kuom gik mag ringruok kata mag roho.
- Okidwar ng’ado bura kuom paro kod kaka ng’ato ng’ato ng’ado bura.

“Mogik, owete, gimoro amora ma en adier, gimoro amora ma miyo luor, gimoro amora ma kare, gimoro amora maler, gimoro amora ma hera, gimoro amora ma owinjore gi pak, ka nitie gimoro maber moloyo, ka nitie gimoro amora ma owinjore gi pak, paru kuom gik ma kamago.

Kanyakla moro onego omi jolendogi gik ma gidwaro e ringruok, to bende onego onyis hera kod kaka giparo kuomgi, omiyo ok onego opar ni en kende.

Ne Jokristo ma Kolose, Paulo nondiko ni ng'ato .Jakristo nyaka pong' gi ng'eyo mar dwaro mar Kristo kendo obed gi nyalo mar dak kaka owinjore kendo nyago olemo. Kristo osegonyo jogo ma oseketo genogi kokalo kuom winjo wach kuom loch mar mudho mar Satan kendo oseterogi e Pinyruodh Kristo kuom weche mag weche mag ng'uono kokalo kuom chiwruok mar Kristo mar ng'uono.

Kristo en tipo ma adier kendo gino ma ok ong'ere mar Nyasaye .

- Gik moko duto ne ochwe kokalo kuome kendo kokalo kuome e polo kod e piny.
- Oting'o gik moko duto kanyachiel.
- Nyasaye odak e iye.
- Oloso gik moko duto e winjruok gi en owuon kokalo kuom chiwruok mar rembe. KAN Jokristo dhi nyime e yie ka ok giwuok oko mar Injili, obiro miyo gibed maler. Kaluwore gi wachno, jogo ma ok dhi nyime gi yie osewuok oko mar Kristo kendo ok gibi bedo maler.
- Kristo en wach ma opondo ne Jo-Yahudi kod Jo-Jentail. Nikech kuome, nitie thuolo mar weche mag wecho kod warruok.

Chik ne Jokristo.

- Okidwar ni timbe mag dhano owuondi kendo omiyi ibed ng'at ma Satan ochung'ne. Par ni Kristo en nyasaye. Odak e Jokristo kaka osetimnegi lier e yo mar roho kuom golo ringruok mar richo kendo oikigi e remb Kristo ma ong'ere kaka batiso kata ng'adogi e pi. Bang'e Nyasaye noweyo negi richogi, nochierogi kendo noketogi e Pinyruodh Kristo, ma en Kanisa mare.
- Chike mag nyasi kod gik ma ok onego ocham kata madhi gin mag singruok machon mar piny ma ne en mana tipo mar singruok maber moloyo mar Polo. Sigana mar polo ni ne dhi wuok achiel kachiel kuom Yesu - Nyasaye e ringruok mar dhano.
- Okidwar geno ng'ado bura piny, kata ng'ado bura mar ng'ado bura, mondo omiyi ibed ng'at maler. Maler biro kuom bedo e Kristo.

Jokristo nyaka gol oko

- Gombo mag piny mag nindruok kod ma ok ler
- Gombo mar mwandu
- Ich wang
- Kido marach
- Kuong'ruok
- Wach ma ok owinjore
- Wacho miriambo

Bed ng'at manyien ma nigi chuny mar roho. Ibed gi ngima kaka Kristo nodak e hera ma biro keto gik moko duto mabeyo kanyachiel. Ng'eyo dwaro mar Nyasaye kelo .

- Chuny ma nigi ng'uono
- Ng'uono
- Kido mar mwolo
- Muolo
- Terruok mos

Upuonjre, upuonjre, kendo ujiwre e nying Kristo kendo kuom teko mare.

Tiyo gi jomoko onego ochung'ne gima ber ne winruokno.

Mon, chwo, nyithindo, jotich kod ruodhi onego otim ne ji duto e yo kod hera mar Kristo ma en Ruoth mar ji duto.

E barua mar Jo-Tesalonika mokwongo, Paulo nowacho ni .mago e Kristo onego obed ranyisi mag yie, tich matek mar hera, kod bedo motegno. Ginego gibed gi ritruok kuom tem mag Satan kendo gijiwre ka gitimo dwaro mar Nyasaye . ma en

- Lando e kinde mag tem kod lwenje .
- Bedo gi ng'eyo kuom jogo ma lendo mondo giyud pesa, teko kata huma.
- Ok onego oket pach kuom gik ma moro jowinjo .
- Ibiro temo
- Ti mondo kik ibed gi ting' mapek ne jomoko .
- Jiw kendo jiw
- Dwar dak mayom kendo paro weche magi

Chier mar Jokristo ma osetho

Kinde mar biro mar ariyo mar Kristo, ma en chier, ok ong'ere. To ka otimore ringre Jokristo ma ni e bur biro chier kendo lokore obed ringre mar roho ma ok tho kendo giromo gi Kristo e polo. Eka joma ngima e Kristo biro riwre kodgi.

Luor kod luor

- Miyo jogo ma chiwo ngimagi e tij Kristo luor .
- Dak e kwe to ok e lweny
- Jiw, lamo, mor kendo bed gi horuok
- Many yore mag timo gik mabeyo .
- Chiw erokamano e weche duto
- Ket ringruok, chuny, kod chuny maongee ketho

E barua mar Jo-Tesalonika mar ariyo, Paulo nowachonegi ni kik gibed gi luoro kuom weche ma ji ng'ado e wi duoko mar Kristo. Kristo ok bi biro kendo nyaka Satan owuond jogo ma dhi lal nikech ok gidwar hero adier mondo giyud warruok. Obiro wuondo ji kuom tiyo kokalo kuom jomoko

kokalo kuom tekone kod ranyisi kod gigo miwuoro ma miriambo. Ka Kristo obiro, obiro timo bura makare gi kuong'ruok ma kelo tho ma nyaka chieng', kuom jogo ma ne otimo ne ogandane masira.

Kaka ok ong'ere kinde mar biro mar Kristo mar ariyo, dhi nyime kaka jotich mag Kristo kuom lendo Injili, timo tije mabeyo, kendo dak e ngima ma miyo duong'. Okidwar chiemo kata chiwo gik ma dwarore e ngima ne joma nigi nyalo to ok oyie chiwo gik ma gidwaro e ngimagi. Kuom adier, kik ibed gi winjruok, kata bedo gi winjruok kodgi. Kata kamano, kik utimnegi kaka wasiki.

Paulo nooro barua ne Timothe ma ne en osiepne machiegni mondo c .onfront jogo ma puonjo Jokristo nyaka rit timbe mag yie ma ne gin-go chon e din. Gik ma ne ji oyiego ma ne opogore gi puonj mag Kristo kod jaote. Ne gilokore kendo ne gidok e yie ma ne gin-go chon e din.

Tim lamo kod lamo, ne ji duto, nyaka jotelo mag pinje.

Lar lamo ma onge ng'at ma nigi ng'ol mar richo ma ok owene.

Nyis mon mondo kik giyud pachgi kuom gik ma kelo gombo mag ringruok kuom rwako lewni ma ywayo gik moko, mana kaka jomanigi mwandu kod ma nigi teko timo.

Joma chwo ma dwaro telo ne owetegi mondo obed jotich makare dwaro tich maber kata ma nigi huma. Tich mar telo ok en ofis mar teko kod huma, to en tich mar hera. Tichgi en konyo joma ni e Kristo mondo odongo kendo obed kaka Nyasaye, kuom puonjogi kendo tayogi mondo gitim dwaro mar Nyasaye. Gi "ng'at ma oko onego opar maber, mondo kik gipodh e wich kuot, kata e obadho mar jachien."

Jokristo moko biro chiwore gi miriambo ma riambo. Omiyo, giwang'o chunyi gi timbe kaka geng'o ng'ato okend kendo weyo chamo chiemo moko.

Okidwar tiyo kod weche mager sama ipuonjo chwo kata mon ma oseti.

Nyithindo kod nyithind nyithindgi nyaka rit jonyuolgi ma nigi chandruok .

Jomoko puonjo mondo giyud ber giwegi weche mamoko ma ok gin mag Kristo, ma ok yudore e Muma.

Joma dwaro bedo gi mwandu mang'eny keto genogi kuom gik ma ok ng'ere mag pesa kar keto genogi kuom Nyasaye.

Jomanigi mwandu onego obed joma ng'won kendo moikre mar chiwo ne joma nigi chandruok.

Kinde duto, jiw jotich mag Nyasaye, ahinya-ahinya joma ni kar ot ma lando wach mar Kristo.

Gima biro timore nyaka chieng' ne Jakristo yot:

Ka wasetho kanyakla gi Kristo, to bende wabiro dak kanyachiel kode;

ka wachung' motegno, wan bende wabiro locho kode;

ka wadagi, en bende obiro kwedowa;

ka wan joma onge yie, Odong' gi yie nikech ok onyal kwedore owuon."

Okidwar ng'anjo e wi ng'eyo ma in iwuon iloko.

Owete ma Jokristo nyalo wuok e ringruok mar Kristo.

Nitie moko e ringruok mar Kristo, ma dwarore ni odong' e chuny mondo gibed jotich Nyasaye.

Owete moko biro bedo joma ohero ng'ato owuon, joma nigi wuro, joma nigi nyadhi, kendo joma nigi nyadhi. Ginyalo bedo gi rang'iny mar Nyasaye - Ok onego ibed gi gimoro amora ma inyalo timo kodgi.

Owete gi nyimine ma dak e ngima mar Nyasaye e Kristo biro rito.

Jogo duto e Kristo ma ngima gi yie, ka gitimo dwaro mar Nyasaye, gin gi geno mar dhi e polo.

Dwaro mag Jokristo, ma ngimagi ok ni e bwo loch, duokore e ngimagi machon mar piny.

Ndiko duto gin ma Nyasaye ogolo kendo gin gi konyruok e puonjo kendo puonjo ji.

Ng'e kendo bed gi ng'eyo kuom jogo ma kwedo Kristo kod wachne.

Tito ne opuonj mondo ochung' gi jodongo kod jopuonj Jodongo nyaka ng'ad bura gi jopuonj ma nigi gombo mar yudo pesa, teko, kata huma. Gipuonjo miriambo kod warruok ma ochung'ne gimoro machielo ma ok en Kristo ma miyo owete bedo mabor gi Kristo.

Bende, ne onego opuonj .

- Jomadongo – mondo obed joma nyalo ritore giwegi, ma nigi yie motegno, kendo ma paro maler.
- Mond madongo – mondo obed joma nigi luor e tim, joma ritore giwegi, ma ok ng'ado bura, ma ok gibed gi tim mar madho kong'o, kendo mondo gipuonj mon matindo mondo obed gi hera ne chwogi kod nyithindgi, joma ritore giwegi, ma rito ot.
- Joma rowere – Joma ritore giwegi, gin ranyisi mar tije mabeyo, gin gi tim makare kod luor.
- Jotich – tim tich ma jotendgi omiyi ma ok ubed gi ywak kata ng'ur kendo kik ukaw gik ma gin mag jotendgi.

Kristo nobiro e piny mondo okel weche mag ng'uono kod warruok, kendo mondo owere gi tim ma ok luwo Nyasaye kod gombo mag piny. Oreso kuom ng'uono kod winjo wach - ok kuom tije.

Tito bende noparo ne joyie ni .

- Bed ng'at ma winjo jotelo mag sirkal
- Bed moikore mar timo tije mabeyo .
- Okidwar wach marach ne ng'ato
- Wek bedo gi lweny
- Bed ng'at ma muolo kendo ma nigi luor ne ji duto
- Chiwri e tije mabeyo

- Owinjore kik ibed gi ywak ma onge puonj kaka Jo-Yahudi timo kuom temo nyiso ni ng'ato en "ng'at ma Nyasaye oyiero" kuom anyuolagi kaka nyithind Ibrahim.

Paulo ma ne ondiko ne Filemon ma ne otiyo kode, jiwe mondo onyis yie mare mondo omi jowinjo obed gi mor.

Nikech ngimani kod hera mari ne Injili, Nyasaye nyalo kendo kinde mang'eny otiyo gi gik ma ok owinjore mondo obed gi teko maduong' kuom jomoko. Bed gi erokamano kendo imi Nyasaye duong' kuom tiyo kodi mondo itim dware mare.

Nenore ni buk mar Jo-Hibrania ne ondik ne Jokristo ma Jo-Yahudi ka oparogi kuom duong' mar Nyasaye, kendo jiwogi mondo kik gidwog e din ma Jo-Yahudi kendo mondo gibed jo adier kaka jodongogi machon.

Adam gi Hawa ne ochwegi kaka dhano ma kare e piny kendo ne oketegi e paradiso mondo gibed e nyim Nyasaye. To gin

- a) noyiero winjo miriambo mar Satan, malaika ma ne odagi;
- b) ne odware singo mar Satan;
- c) ne okwedo chike mag Nyasaye;
- d) ne oyudo duoko mar gik ma ne gitimo – lit, kod tho.

Ka oluwo miriambo mag Satan kod richo mar dhano, Nyasaye nofwenyo ne Satan ni koth dhano biro ketho teko mare kuom dhano ma en tho. Omiyo, e kinde ma oromo chuth, Nyasaye e ringruok mar dhano mar Yesu noyiero biro e piny kendo dak e kind gik ma nochueyo mondo obed chiwo mar richo kende kendo malong'o. Wuoro ne oyie chiwo mar richo mar Yesu kaka ne oneno kuom chier mare, ma en Loch kuom Tho. Koro richo mag joma kare ma ne ni e bwo Singruok machon ne owenegi. Bang'e weche mag ng'uono, warruok, kod winjuok ne obedo mayot ne ji duto ma dware ng'uono kuom winjo wach.

Okang' mar loso winjuokni oler e kuonde mang'eny e Ndiko Maler chakre e Pentekost mokwongo bang' chier mar Yesu kod dhi e polo kaka ondik e Tich Joote 2. Jogo ma osewene bende nigi yiero mar dak e yo makare kata yie gi gombogi mag piny. Kuong'ruok tiende en yie gi miriambo mar Satan mondo gidok e ngimagi machon mar richo kendo giyud "mor maggi mag piny ma kinde matin".

Jandik buk mar Jo-Hibrania chiwo siem matek ne joma ni e Kanisa mar Kristo, ma temo gi miriambo mag Satan. Bed gi ng'eyo, winj maber puonj mag Kristo kod jaote kata kamano inyalo ng'anjo kendo gikone inyalo kwedo ng'wonone ma resruok. Kaka gisefwenyo ni Kristo

nigi teko moloyo gik moko duto ma nochue, Jokristo omiye chik kuom bedo joma ok oyie kuom dok e puonjgi machon mag dini ma ok gin mag Muma.

Mokwongo Nyasaye ne wuoyo gi dhano achiel kachiel, to bang'e ne owuoyo kokalo kuom jonabi. To SIN, Owuoyo kokalo kuom Kristo, Wuode, Kristo mochier, ma nigi teko moloyo chuech duto kaka dhano kod malaiké.

Kristo e Jaloch e kind Nyasaye kod dhano, jadolo maduong' mar Jakristo. Jadolo maduong' ma ok ochung'ne tich ma ne oyudo kaka anyuola, mana kaka ne en Jodolo Maduong' ma ne ni e bwo singruok ma ne omiye kokalo kuom Musa.

Piny mabiro ngima mosiko kod tho mosiko gin e bwo Kristo.

Kristo sani ni e bath Nyasaye bang' chiwo ringre dhano ma ngima kaka chiwo achiel kende mar weche mag richo. Ka ne otimo kamano, ne ochopo singruok ma ne osingo ne Ibrahim kendo nomiyo singruok ma ne oket kokalo kuom Musa obedo ma ok ti kuom keto singruok manyien. Jogo duto ma yiero Kristo kokalo kuom winjo wach biro bedo dhano maler mag roho ka:

- a) ng'ado bura ni Yesu en Nyasaye
- b) tho kuom richo,
- c) oiki e rembe kendo Nyasaye oketo e ringruok mar Kristo, Kanisa mare.

Mana kaka ng'at ma oler e ringruok nyalo bedo gi chilo kendo, e kaka ng'at ma oler e roho bende nyalo bedo gi chilo. Ka dine ok en adier to ok bi bedo gi dwaro mar ng'at ma loso kata mar ng'ado bura ne Jokristo mondo kik gipodho kendo gidok e ngimagi machon mar richo. Par ane gik ma luwogi.

Owete nyalo weyo chuny ma ok oyie kendo weyo Nyasaye.

Okidwar bedo gi chuny matek kendo kik iwe dwolne, wachne.

Tem matek mondo idonji e yweyo mare, ma en Polo, mondo kik iwe kuom bedo ma ok winj wach.

Many matek – kik ilokre - ng'e mana tho, liel, kod chier mar Kristo to bende ngimane kod kaka inyalo bedo ng'at modongo e chal mare.

Kuom jogo ma oseyudo ler kendo ma osewenegi kethogi ma duokore e ngimagi ma ne gin-go chon mar richo, en gima tek negi mondo gidok ir Kristo.

Onge misango mar richo ne jogo ma dhi nyime (dhi nyime) timo richo gi ng'iyo.

“Kik iwe geno mari ma nigi duoko maduong’.”

“Ng'at makare biro dak kuom yie kendo ka odok chien, chunya ok bi bedo gi mor kuome. To wan ok wan kuom jogo ma odok chien kendo ma kethore.”

Jogo “ma nigi yie kendo ma rito ngimagi.”

Ng’ato nyalo winjo to ok ong’e, winjo to ok oromo mondo oyie, kendo oyie to ok odwar bedo gi yie moromo mar timo kendo geno. Joma nigi yie biro kawo okang’ mar nyiso yiegi kod yiegi kuom gik ma gitimo. En kuom yie ma .

Abel ne omiyo Nyasaye misango ma ne oyiego moloyo.

Ibrahim nowinjo wach ka ne oluonge mondo odhi e kama ne dhi yudo kaka mwandu.

Enok ne oting’o malo mondo kik oneno tho.

Noa, ka Nyasaye nomiyogi siem kuom gik ma ne pok oneno, kuom luoro ma nigi luor, nogero yie mar reso joode.

Ibrahim nodhi dak e piny ma ne osingone, mana kaka e piny ma oko.

Ibrahim, ka ne otem, nomiyo Isaka kaka misango, kendo ng’at ma ne oyudo sing’o ne ni e tim mar chiwo wuode achiel kaka misango, ma ne owachi ni, ‘Kokalo kuom Isaka, nyithindi biro yudo nying’.’ Ne oparo ni Nyasaye nyalo kata chiere kuom joma otho, ma, e yor ranyisi, ne orwake kendo.

Isaka nokwayo gueth mabiro kuom Jakobo kod Esau.

Jakobo, ka ne otho, ne ogwedho wuode mag Josef ka wuode, ka orumo piny e wi ng’ute ma ne omiye lamo.

Josef, e giko mar ngimane, nowuoyo kuom wuok mar Jo-Israel kendo nomiyogi yore ma ne ochung’ne choke.

Musa, ka ne onyuol, ne oumo kuom dweche adek gi jonyuolne, nikech ne gineno ni nyathino ne ber, kendo ne ok giluur chik mar ruoth.

Musa, ka ne osedongo, ne ok oyie mondo iluonge ni wuod nyar Farao, kendo ne oyiero mondo otimne marach gi oganda Nyasaye moloyo yudo mor ma ok nyalre mar richo.”

Musa nowuok Misri, ma ok oluor mirima mar ruoth, nikech nochung’ motegno ka gima oneno Ng’at ma ok ne.”

Rahab ma ne en dhako ma jawuoro ne ok otho kanyakla gi joma ne ok winj wach, nikech ne orwak jolweny ma ne ng’iyo pinyno maber.

Giduto ne githo e yie, ka pok giyudo gik ma ne osingo, to ne ginenogi kendo ne gimosogi ka gin mabor, kendo ne giyie (geno) ni gin jowelo kendo jogo ma ne oter e piny.

Jakobo e ndiko mage chiwo gik mang’eny ma ne oneno.

Nyasaye ok tem ng'ato ang'ata. Kata kamano, oyiene temo mar yie mar ng'ato mondo okel chir ka ng'ato osiko ka en gi yie.

Tem timore nikech gombo. Ka ng'ato oweyo gombogi, richo timore.

Ka in gi mirima, bed mos e wuoyo nikech mirima ok wuok kuom Nyasaye.

Oda mar Kristo mar warruok ka iwinjo kendo iketo e chuny ng'ato, okelo ngima kod jotich ma nigi yie, to ok jogo ma neno gik moko e wi kombe.

Jokristo lamo sama gi gombo mar rito mon ma chi liel kod jomamoko ma nigi chandruok.

Ka itimo ne jomanigi mwandu maber molooyo jodhier, ne ok mor gi Nyasaye nikech jodhier gin jomanigi mwandu e yie kendo gin jodongo mag Pinyruoth.

Ng'uono kwedo kum ma chik dwaro.

Timbe mag ng'ato nyiso rang'iny mar hera kod yie mare – onge tim onge yie.

Gima owachi nyalo kelo gik mabeyo kata ma okbeyo. Omiyo, ka ng'ato ok nyal ng'ado bura kuom gima giwuoyo kod kaka giwuoyo ok onego gipuonj.

Dwaro mar yudo teko kod huma kelo ich wang' kod weyo luor molooyo bedo gi ng'uono, ng'uono, kod kuwe.

Jakristo ma ketho winjruok mare gi Nyasaye kokalo kuom winjruok mare gi piny en ng'at ma timo akwede e yo mar roho.

Bedo gi winjruok ma kinde ka kinde gi Nyasaye miyo Jachien bedo mabor gi ng'ato.

Okidwar wuoyo marach kata ketho nying' ng'ato.

Rieko ma ng'ato yudo kuom gombo ma ok owinjore ywak ne Nyasaye.

Joma luwo Nyasaye kendo ma kare ok owinjore oluong jomoko mondo onyis ni wachgi en adier. Gionge gi gimomiyo onego gising'.

Owete nyalo wuok oko mar Kristo. Gidwaro kony kod jip mondo gibed jo adier.

Petro nondiko ne Jokristo kowacho ni kokalo kuom chier mar Kristo, nitie geno mar ngima mosiko ne ji duto ma onyuol kendo. Ginyuol kendo kuom tho kuom richo, iketogi e remb Kristo, chiergi gi ringruok manyien mar roho, kendo ketogi e Pinyruodh Kristo gi Nyasaye. Tem biro timore mondo otem yie mar ng'ato.

Jonabi nonyiso chon kuom Muolo mar Nyasaye kokalo kuom ngima Kristo.

Joma oyie wach Kristo onego oikre mondo otim gik moko kaka Nyasaye geno ni jotichne duto otim tich kendo timo dwaro mare.

Okidwar dak kaka ne itimo kapok iwinjo Kristo. Owinjore ubed maler e timu kendo umi Nyasaye duong'.

Nyasaye nong'eyo chon, noseng'ado chon, ni obiro nyisore kokalo kuom ng'at ma obiro chier kuom joma otho. Omiyo, yie kod geno ne dhi bedo kuome.

Loso, ma en loso, biro kokalo kuom nyuol manyien ma wuok e chuny maler, ma nigi yie kendo ma winjo wach.

Ngima mar Kristo, thone, liel mare, chier mare, kod dhi mare e polo en Wach Maber ma chiwo weche mag richo ne ji duto KINDENI kod nyaka chieng'. Joma oyie gi chiwo mare onego ocham chiemo mar roho mondo gibed joma dongo kendo gidong' e warruok margi.

Jokristo kaka jodolo ma biro tiyo ne Nyasaye nyaka chiw ngimagi kaka misango mangima, kaka jodolo ma biro lando wach mar winjruok mar Kristo. Omiyo, weri gi gombo mag ringruok.

Ibed kaluwore gi jotelo ma locho, ka iluwo dwaro mag jotend tije ka in thuolo e Kristo.

Mon onego omi chwogi luor kendo omi chwogi luor nikech kuom kidogi mayom kendo ma ng'won, ginyalo donjo e chuny chwogi ma ok oyie.

Dichuo onego onyis luor ne mon-gi kuom winjo tiend gik ma chandogi kod dwarogi.

Bed gi winjruok achiel e chunyi kod paro gi joodu ma Jokristo ma onge gombo moro amora mar chulo ne ng'ato.

likri mondo iler gimomiyo ubedo mopogore gi ji mang'eny.

Kristo nooro wach ne joma ni e liel, ma en kama chunje mag joma osetho odak e iye.

Noa nowinjo Nyasaye kendo nogero yie ma oreso en kaachiel gi joode kokalo kuom pi ma en ranyisi ne jogo ma luongo Nyasaye mondo owenegi kethogi kokalo kuom timgi mar batiso e remb Kristo.

Injili ne onego oland ne jogo ma ne ngima to sani osetho mondo gibed gi NGIMA e roho.

Ka iyudo masira kaka Nyathi Nyasaye, imiyo Nyasaye duong'. Kuong'ruok nikech ng'at ma timo gik maricho, kaka kuo kata nek, ok mi Nyasaye duong'.

Joma chwo ma oyie, ok nikech yudo ber, chiwo ngimagi gi mwolo ka gitelo, to ok gidhi gi gari, owetegi mondo gidongo e kido mar Nyasaye kendo giti kaka jotichne gin ranyisi mag hera kod mwolo.

Kinde duto bed gi ritruok mar manyo jotich mag Jachien ma dwaro ng'ado kendo ketho yie mar ng'ato.

Kuom mano, idongo e yie kuom dongo e:

Kido maber - chike ma malo mag tim makare

Ng'ado bura kuom gombo kod timbe

Bedo gi yie

Hera mar Nyasaye

Hera – kido mar Nyasaye

Bed gi kinda e timo kido gi .

Oda mar Kristo kaka ondik e Muma ne ok owuok kuom rieko mar dhano kata ng'eyo mare, to ne owuok kuom Nyasaye.

Owete moko kwedo ni Kristo en nyasaye. Gipuonjo kuom wuoro - pesa, teko, huma ka giwacho ni Kristo ne en mana ng'at ma ng'iyo gik moko. Giyudo kum.

Malaike osetimo richo. Nyasaye noorogi e piny ma iye moloyo mar Hades nyaka Kristo odok kendo bang'e bura.

Jomoko ma ng'iyo gik ma ng'ato timo kendo ma ng'iyo loch temo bedo gi winjuok gi Jokristo. To chunyi osepuonjore e gombo mar ng'anjo. "Ka bang' ka gisewuok kuom gik ma ok ler mag piny kuom ng'eyo Ruoth kendo Jawarwa Yesu Kristo, to gidonjore kendo kendo gilochgi, to chal mogik osebedo marach negi moloyo machon, nikech dine ber ka ok ging'eyo yo makare."

Nyasaye dwaro ni ng'ato ka ng'ato obed gi thuolo mar weyo richo mondo odhi ire. En ng'at ma nigi horuok kaka kinde onge tiende nikech En ng'at ma nyaka chieng'.

Gik moko ma ji puonjo tek ne joma onge gi ng'eyo matin kuom Nyasaye kata dwaro mare. Moko nyalo bedo ni nikech yiero to moko nikech puonj mag jomoko ma oseloko tiende weche ma ni e ndiko mondo owinjore gi yiegi.

Johana e barupe adek machuok nyiso ni Yesu ne en ng'at madier ma jogo ma ne ni kode kinde duto ma ne winjo, neno, kendo mulo Yesu ne omiye neno. Gin jogo ma ne oneno gi wang'gi.

Nyasaye en ng'at makare kendo jogo ma ni e Kristo ni e winjuok kode nikech remb Kristo ma lwoko. Chiwruok mare mar ng'uono miyo ng'ato bedo maler, KA giluwu chike mage. Mano nyiso ni wan gi thuolo mar winjo kata kwedo winjo wachne kod puonj mage.

Kaka Nyasaye en hera ng'ato ang'ata ma dwaro gik maricho moloyo gik mabeyo ok "dak" kata "wuoth" e iye.

Joma ni e Kristo ma dwaro gombo mag ringruok kendo ma nigi nyadhi moloyo bedo gi mwolo, gin jo piny. Ne giweyo Kristo.

Jomoko e kind kanisa mar Kristo, ma kwedo ni Yesu ne en Nyasaye e ringruok mar dhano, gin jasigu mar Kristo.

Jogo ma oseylie Kristo kendo odak e iye nigi ngima mosiko.

Richo ma kinde ka kinde inyalo we to “Jokristo” ma timo ngima e richo margi, ok odong’ e Kristo.

Oda mar Kristo en “Nyasaye en Her” – ng’ato nyalo yiero mondo odong’ e hera kata tho.

Nyasaye dwoko lamo ma ji timo gi teko mar Kristo ka gipenje kaluwore gi dwaro mare.

Jogo duto ma oyie nyiso yie margi kuom gigo ma gitimo mag hera kod winjo wach.

Kristo en Ngima ma nyaka chieng’, omiyo ng’at ma dhi nyime e richo miyo otho nyaka chieng’.

Nyasaye nobiro e piny e kit dhano mar Yesu ma ja Nazaret kendo nomiyo ji duto wachne mar weche mag weche kod warruok. Jogo ma oyie kode kod wachne kokalo kuom winjo winjo gin gi Ngima ma Nyaka Chieng’.

Jokristo onyiso ni jowuondo osewuok oko, kendo ok gin e Kanisa mare, nikech hera ma gihero gik mag piny. Gikwedo ni Yesu en Kristo.

Jokristo ma ok dak kaluwore gi puonj mag Kristo oseweyogi.

En gima kare ne Jokristo mondo okony jogo ma lando Kristo kod wachne mar weche mag weche kod warruok.

Nitie “Jokristo” moko ma dwaro rito ngima Jokristo mamoko gi teko kod loch. Omiyo, bed gi ng’eyo kuomgi kaka gidak kendo gipuonjo gik ma opogore gi Kristo. Kuom mano, kik jiwgi kuom miyogi kony.

Juda e barupe mare machuok chiwo siem ne jogo ma nigi yie kuom Kristo.

Nitie ji ma ok luor Nyasaye ma chokore kanyakla gi ringruok mar Jokristo mondo giyud ber giwegi. Gigeno paro ma ok gin mag Kristo kod puonjne ma tero jomoko e yo marach. “Jogi gin joma ng’ur, joma ok mor, ma luwo gombo maggi mag richo, gin joma ng’ur gi dhok ma malo, ma nyiso ng’anjo mondo giyud ber.”

"Nitie jogo mabiro ng'anjo, ma luwo gombogi ma ok luwo Nyasaye. Gin joma kelo pogruok, gin joma piny, ma onge Roho. To un, johera, gerreu e yie maler mogik, lamo e Roho Maler, ritruok e hera mar Nyasaye, ka igeno ng'uono ma Ruoth Yesu Kristo biro nyisou."

Jogo ma ok luor Nyasaye kod jogo ma ng’ur ne gin chon e ringre to sani giluwu gombogi mag piny ka pod gichokore kaka Jokristo.